

disse Midler ville søge til Svarekastjerne og derigennem blive anbragte i Driftsplan og sekundære Prioriteter. Det ærede Medlem var bekymret ved Tanken om, hvem der skulde give Garantien. Det forekom ham urigtigt, at det var de ikke besiddende, der skulde garantere for de besiddende. Det forekommer mig ikke at være en tidsmæssig Betragtning af det ærede Medlem. Der har ganske vist været Tider, hvor man kunde sige, at Grundejerne vare de besiddende, og at de andre overhovedet ingen Ting besad, men den Tid er for længe siden forbi. Der findes, som det ærede Medlem jo ved fuldkommen saa godt som jeg, nu til Dags for Samfundet overordentlig betydningsfulde, høist væsentlige Værdier, som ere anbragte paa anden Maade end i Grundejendomme, saa man kan aldeles ikke stille Grundejendomsbesidderne op paa den ene Side og de ubemidlede Klasse op paa den anden Side. Dernæst vil det ærede Medlem næppe kunne nægte, at idet man skaffer f. Eks. Vandbruget billigere Penge, vil man indirekte i høj Grad gavne Landbrugets Virksomhed og derigennem Landbrugets Arbejdere. Det samme gælder andre Virksomheder. Endelig maa jeg minde det ærede Medlem om, at det dog har været Tilfældet en Gang, ja, for Resten mange Gange i vort Lands Historie, at Grundejendommen har maattet gaa i Siden for det hele Samfund, har maattet bære den tunge Byrde, hvorpaa hele Samfundets Kredit- og Pengeforhold skulde hvile. Det var jo f. Eks. i høj Grad Tilfældet med Bankhæftelsen i 1813. Det forekommer mig da, at man vel er berettiget til at paaberaabe sig dette historiske Faktum, naar man staar over for en Foranstaltning som denne. Dette peger for øvrigt kun tilbage paa den almindelige Sætning, at Grundejendommen er det væsentligst bærende Element i et Lands økonomiske og materielle Liv. Paa det lægger man Byrderne, naar det kommer til Stykket, og saa er det heller ikke mere end billigt, at Grundejendommen forlanger, at den ogsaa kommer til at høste nogen Fordel af Staten.

Jeg skal nu vende mig til den højtærede Minister. Han mente, at Bestemmelsen om Revisorernes Valg intet Indgreb gjorde i Kreditforeningernes Selvstyre. Jeg kan ikke se rettere, end at naar Valget, der hidtil har været overladt til Foreningerne, overlades til Ministeren, gøres derved et Indgreb i Selvstyrelsen, hvis man ikke vil tage dette Ord i absolut bogstavelig Forstand med Bøgen paa det sidste Ord i Sammensætningen: Styrelse. Det medfører ganske sikkert en Ufrihed i For-

eningernes fri Disposition om man vil. Jeg skal saaledes minde om, uden at komme ind paa personlige Forhold, at det dog har vist sig i en enkelt Forening, den jydsk Husbandskreditforening, at det har kunnet være ret byrdefuldt for en Forening — saaledes har den i alt Fald selv opfattet det — at være undergivet den Virksomhed, som en Revisor, for øvrigt med den størst mulige Samvittighedsfuldhed og i den bedst mulige Hensigt kan udøve. Foreningen kan, uden at denne Mand i mindste Maade gaar uden for sin Ret og Pligt, komme til at føle hans Indgreb paa forfælskelig Maade som en Hæmsto. Der er ogsaa stor Forskel paa, hvad man vil paalægge en nyistiftet Kreditforening, og hvad man vil paalægge de gamle, der allerede i saa mange Aar have virket tilfredsstillende. Den ærede Minister paaberaabte sig, at man har paalagt en ny Kreditforening dette Vilkaar; men det er noget andet end at paalægge de gamle det.

Naar jeg staar over for den højtærede Ministers Hovedindvending, maa jeg gentage, hvad jeg sagde før, at her staar Tro mod Tro. Her er det ikke muligt at argumentere paa samme Maade, som naar man staar over for Rendsgeringer. Her er Tale om Fremtidsformodninger. Den højtærede Minister antog for det første, at Statsgarantien kun vilde bringe meget ringe Nytte og paa den anden Side hidføre en virkelig økonomisk Risiko baade indad til og udad til, navnlig ved Svækkelse af Statens Kredit. Det er vel overflødigt at sige, at jeg deler ikke denne Frygt; dette jeg den, vilde jeg ikke kunne være med til at gøre disse Indstillinger. Her staar Tro mod Tro. Jeg skal dog gaa ind paa nogle af den ærede Ministers enkelte Bemærkninger. Han sagde f. Eks., at man vilde ikke saa Landbruget til at gaa med til det Kurstab paa 4—5 pCt., som der skulde til ved Udstedelsen af statsgaranterede 3 pCt.s Kreditforeningsobligationer. Jeg skal dog erindre om, at naar der er Tale om Udstælinger inden for de bestaaende Kreditforeninger, vil Kurstabet jo ikke blive saa betydeligt, som forudsat af den ærede Minister, idet de jo medføre deres Reservecfonds Andele. Endvidere vil den Byrde, som det naturligtvis altid er at konvertere, at opsiges Laanet i en Serie for at gaa over i en ny, kunne lettes f. Eks. paa den Maade, som Kreditforeningerne have foreslaaet og vedtaget ved den Konverteringsplan, der nu er gennemført. Jeg tror ikke, at den vil være saa absolut affrækkende, som den højtærede Minister antog. Den højtærede Minister vaaledede længe ved de Eksempler, jeg havde valgt for at vise, at Staten allerede havde